

Характеристика якісного стану масивів поверхневих вод в суббасейні Прип'яті та середнього Дніпра у межах Житомирської області за квітень 2021 року

Моніторинг поверхневих вод в суббасейні Прип'яті протягом квітня проводився на 6 масивах, забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення та 7 транскордонних ділянках водотоків, визначених відповідно до міждержавних угод про співробітництво на транскордонних водних об'єктах.

Крім того, у межах Житомирської області в суббасейні середнього Дніпра проводиться моніторинг 5-ти масивів забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення.

За результатами аналізів по усіх контрольованих створах, і надалі, має місце перевищення нормативів за показниками ХСК, БСК₅, які характеризують органічне забруднення, а саме: в суббасейні Прип'яті показник ХСК знаходиться на рівні 10,5-63,5 мгО/дм³ (максимальне перевищення в 2,1 раза), а в суббасейні середнього Дніпра – 25,24-37,24 мгО/дм³ (максимальне перевищення 1,2 раза).

Крім того по усіх створах суббасейну Прип'яті, крім р. Хомора, питному в/з м.Полонне, р.Прип'ять, с.Сенчиці та р.Стир, с. Зарічне вміст заліза загального перевищив нормативне значення в 1,01-5,6 раза (0,312-1,694 мг/дм³). Максимальне значення визначається на транскордонному створі з республікою Білорусь, в р.Уборть, с.Рудня Хочинська, як результат у цьому створі кольоровість води становила 175 градусів.

У суббасейні Прип'яті відзначається високий рівень заболоченості. З поверхні боліт у водні об'єкти надходять природні органічні речовини гумусового походження, як результат у поверхневих водоймах визначається підвищений вміст органічного забруднення та заліза загального.

У межах Житомирської області у поверхневих водах, порівняно з березнем, фіксується підвищення вмісту марганцю: р. Ірша (Малинське водосховище) з 0,112 до 0,304 мг/дм³; Случі з 0,088 до 0,112 мг/дм³, у Возні з 0,096 до 0,118 мг/дм³, а в Уборті з 0,112 до 0,192 мг/дм³ при нормі 0,1 мг/дм³.

Основні фактори, які впливали на якісний стан води - мінливий температурний режим повітря, а саме похолодання, нічні заморозки періодами чергувалися з теплою погодою, опадами у вигляді дощу та мокрого снігу.

У порівняльних значеннях за основними показниками якості води протягом квітня складала:

- з попереднім місяцем березнем 2021 року – без суттєвих змін.
- з відповідним періодом 2020 року – незначне погіршення якісного стану.

Вміст розчиненого у воді кисню знаходиться на рівні: суббасейн Прип'яті – 5,44-13,75 мгО₂/дм³, суббасейн середнього Дніпра - 11,52-12,80 мгО₂/дм³.

Характеристика якісного стану масивів поверхневих вод у суббасейні Прип'яті порівняно з березнем 2021 року:

Новоград-Волинське водосховище на р.Случ, питний водозабір м.Новоград-Волинський. Якісний стан питного водозабору суттєвих змін не зазнає, хімічні та фізико-хімічні показники знаходяться у межах нормативних значень, крім заліза загального, яке становить 0,537 мг/дм³ при нормі 0,3 мг/дм³, ХСК – 29,16 мгО/дм³ при нормі 15,0 мг/дм³ та марганцю 0,112 мг/дм³ при нормі 0,1 мг/дм³.

р.Уж, питний водозабір м. Коростень. Якісний стан питного водосховища характеризується як стабільний. Фіксується зниження вмісту нітрогену нітритного, нітрогену нітратного, фосфору ортофосфатів, сульфатів, заліза загального з 0,725 до 0,525 мг/дм³ та незначне підвищення показників, які характеризують органічне забруднення та вмісту марганцю.

р. Турія, 125 км, питний в/з м. Ковель. Фіксується зниження органічного забруднення за показником ХСК з 58,26 до 48,80 мгО/дм³, вмісту сполук нітрогенної групи та ріст заліза загального, сульфатів і фосфатів.

р. Стир, 308 км, питний в/з м. Луцьк. Визначається зниження органічного забруднення за показником ХСК з 87,39 до 63,50 мгО/дм³, фосфатів, сульфатів та підвищення БСК₅ з 1,29 до 2,80 мгО₂/дм³, заліза загального з 0,354 до 0,390 мг/дм³.

р. Хомора, питний в/з м. Полоне Хмельницькій області. Фіксується зниження ХСК з 12,5 до 10,50 мгО/дм³, БСК₅ з 3,10 до 1,51 мгО₂/дм³, нітрогену амонійного з 1,043 до 0,760 мг/дм³, нітратів з 9,63 до 0,93 мг/дм³ та заліза загального з 0,046 до 0,025 мг/дм³. Разом з тим відмічається підвищення, у межах допустимих значень, сульфатів, марганцю та хлоридів.

р.Уборть, с.Рудня Хочинська, кордон з Республікою Білорусь. Якісний стан поверхневої води дещо погіршився. Фіксується підвищення показників, які характеризують органічне забруднення ХСК з 36,72 до 44,18 мгО/дм³, БСК₅ з 3,20 до 3,36 мгО₂/дм³, нітрогену амонійного з 0,100 до 0,510 мг/дм³, заліза загального з 1,573 до 1,694 мг/дм³, марганцю з 0,112 до 0,192 мг/дм³, при цьому фіксується зниження нітрогену нітратного з 2,07 до 1,12 мг/дм³ та сульфатів з 51 до 38 мг/дм³.

р. Прип'ять, 570 км, с. Сенчиці. Якісний стан поверхневої води суттєвих змін не зазнає. Показники, які характеризують органічне забруднення на рівні ХСК-30,35 мгО/дм³, БСК₅-2,99 мгО₂/дм³, відмічається зниження нітрогену амонійного з 0,765 до 0,699 мг/дм³, фосфатів з 0,296 до 0,065 мг/дм³ та підвищення заліза загального з 0,135 до 0,302 мг/дм³.

р. Стир, права притока р. Прип'ять, 48 км, с. Зарічне. Відмічається зниження органічного забруднення за показниками ХСК з 34,64 до 32,25 мгО/дм³, БСК₅ з 3,38 до 2,10 мгО₂/дм³, вмісту нітрогену амонійного з 0,829 до 0,335 мг/дм³ та фосфатів з 0,126 до 0,048 мг/дм³. При цьому підвищився вміст нітритів з 0,071 до 0,105 мг/дм³ і заліза загального з 0,118 до 0,291 мг/дм³.

р. Горинь, права притока р. Прип'ять, 67 км, с. Висоцьк. Відмічається зниження органічного забруднення за показниками ХСК з 33,51 до 31,30 мгО/дм³ та БСК₅ з 2,87 до 2,36 мгО₂/дм³, нітрогену амонійного з 1,048 до 0,479 мг/дм³, фосфатів з 0,221 до 0,062 мг/дм³, нітритів, сульфатів та ріст заліза загального з 0,188 до 0,312 мг/дм³.

р. Ствига, права притока р. Горинь, 95 км, с.Познань. Показники, які характеризують органічне забруднення знаходяться на рівні ХСК-31,18 мгО/дм³, БСК₅-3,01 мгО₂/дм³. Відмічається зниження вмісту нітритів з 0,203 до 0,026 мг/дм³ та підвищення нітрогену амонійного з 0,864 до 1,222 мг/дм³, заліза загального з 0,133 до 0,531 мг/дм³.

р. Льва, права притока р. Ствига, 100 км, с. Переброди. Фіксується зменшення органічного забруднення за показником ХСК з 33,93 до 30,70 мгО/дм³, нітритів з 0,186 до 0,018 мг/дм³, сульфатів та підвищення нітрогену амонійного з 0,635 до 0,963 мг/дм³ і заліза загального з 0,139 до 0,540 мг/дм³.

Характеристика якісного стану масивів поверхневих вод у суббасейні середнього Дніпра порівняно з березнем 2021 року:

Водосховище «Відсічне» на р.Тетерів, питний водозабір м.Житомира. Визначається підвищення якісних показників, а саме фіксується підвищення органічного забруднення за ХСК з 32,64 до 37,24 мгО/дм³ і БСК₅ з 3,04 до 3,36 мгО₂/дм³, заліза загального з 0,313 до 0,475 мг/дм³, марганцю з 0,072 до 0,104 мг/дм³, сульфатів з 38 до 58 мг/дм³ та сполук нітрогенної групи.

Іршанське водосховище на р. Ірша, питний водозабір смт. Нова Борова. Якісний стан питного водосховища суттєвих змін не зазнає, фіксується незначне підвищення показників, які характеризують органічне забруднення ХСК з 26,31 до 31,56 мгО/дм³ та БСК₅ з 2,64 до 3,12 мгО₂/дм³, вмісту фосфору ортофосфатів та сполук нітрогенної групи, при цьому вміст заліза загального, марганцю та сульфатів знизився.

Малинське водосховище на р. Ірша, питний водозабір м. Малина. Фіксується зниження показника, який характеризує органічне забруднення ХСК з 28,34 до 25,24 мгО/дм³, заліза загального з 0,350 до 0,338 мг/дм³ та сульфатів з 102 до 90

мг/дм³. Разом з тим має місце зростання вмісту марганцю з 0,112 до 0,304 мг/дм³, нітрогену нітратного, фосфору ортофосфатів.

Вознянське водосховище на р. Возня, питний водозабір м. Малина. Якісний стан питного водозабору суттєвих змін не зазнає, хімічні та фізико-хімічні показники знаходяться у межах нормативних значень, крім ХСК, яке становить 27,35 мгО/дм³ при нормі 15 мг/дм³, заліза загального – 0,475 мг/дм³ при нормі 0,3 мг/дм³ та марганцю – 0,118 мг/дм³ при нормі 0,1 мг/дм³.

Бердичівське водосховище на р. Гнилоп'ять, питний водозабір м. Бердичева. Якість води відповідає нормативним значенням по усіх показниках, за виключенням хімічного споживання кисню, вміст якого перевищує норму в 2,2 раза (33,05 мг/дм³).

Інформація щодо основних хімічних та фізико-хімічних показників за квітень 2021 року наведена в таблиці:

Назва створу	Дата відбору	Температура, °С	Фактичні величини основних показників якості води								
			Сульфати, мг/дм ³	Фосфати, мг/дм ³	Розчинений окисген, мгО ₂ /дм ³	Кольоровість градус	Нітроген амонійний, мг/дм ³	ХСК, мгО/дм ³	БСКмг О ² /дм ³	Залізо заг., мг/дм ³	Марганець, мг/дм ³
СУББАСЕЙН РІЧКИ ПРИП'ЯТЬ:											
р.Случ, 203 км, питний в/з м.Новоград - Волинський	15.03.2021	1	45	0,024	11,36	40	0,33	28,56	2,80	0,513	0,088
	13.04.2021	6	38	0,018	11,68	55	0,16	29,16	2,88	0,537	0,112
р.Уж, права притока р.Прип'ять,172 км, питний в/з м.Короستن	17.03.2021	2	58	0,027	12,72	75	0,30	28,34	2,72	0,725	0,088
	8.04.2021	5	43	0,020	12,96	70	0,33	29,46	2,80	0,525	0,093
р. Турія, 125 км, питний в/з м. Ковель	24.03.2021	9	45,45	0,010	13,20	25	0,85	58,26	2,42	0,553	0,01
	27.04.2021	8	48,8	0,026	9,82	26	0,72	48,80	2,90	0,580	0,01
р. Стир, 308 км, питний в/з м. Луцьк	19.02.2021	8	25,70	0,063	6,20	22	0,63	28,40	2,90	0,260	0
	24.04.2021	8	40,2	0,054	8,88	22	0,59	63,50	2,80	0,390	0,01
р. Хомора, питному в/з м. Полоне	31.03.2021	7	29,36	0,030	11,83	8	1,043	12,5	3,10	0,046	0,03
	27.04.2021	11	42,84	0,020	13,75	8	0,760	10,5	1,51	0,025	0,04
р. Уборть, с.Рудня Хочинська, кордон з Республікою Білорусь	16.03.2021	1	51	0,029	12,64	167	0,10	36,72	3,20	1,573	0,112
	8.04.2021	5	38	0,031	12,32	175	0,51	44,18	3,36	1,694	0,192
р. Прип'ять, 570 км, с. Сенчиці	10.03.2021	5	33,02	0,296	7,07	23	0,765	30,88	2,96	0,135	
	07.04.2021	6	27,57	0,065	6,08	22	0,699	30,35	2,99	0,302	
р. Стир, права притока р. Прип'ять, 48 км, с. Зарічне	10.03.2021	5	31,63	0,126	7,09	23	0,829	34,64	3,38	0,118	
	07.04.2021	6	26,13	0,048	5,44	22	0,335	32,25	2,10	0,291	
р. Горинь, права притока р. Прип'ять, 67 км, с. Висоцьк	10.03.2021	4	34,18	0,221	7,37	23	1,048	33,51	2,87	0,188	
	06.04.2021	6	26,85	0,062	5,74	24	0,479	31,30	2,36	0,312	
р.Ствига, права притока р. Горинь, 95 км, с.Познань	09.03.2021	5	29,79	0,024	6,37	25	0,864	31,18	3,09	0,133	
	06.04.2021	5	21,81	0,050	6,24	24	1,222	30,85	3,01	0,531	
р.Льва, права притока р.Ствига, 100 км, с.Переброди	09.03.2021	6	35,51	0,068	6,74	24	0,635	33,93	2,68	0,139	
	06.04.2021	5	25,10	0,069	6,60	24	0,963	30,70	2,87	0,540	
СУББАСЕЙН СЕРЕДЬНОГО ДНІПРА:											
р.Тетерів, права притока р.Дніпро, 259 км, питний в/з м. Житомир	27.04.2020	14	35	0,012	11,84	40	0,25	35,04	3,28	0,276	0,072
	15.03.2021	1	38	0,017	13,28	40	0,45	32,64	3,04	0,313	0,072

	12.04.2021	8	58	0,018	12,72	55	0,24	37,24	3,36	0,475	0,104
р.Ірша, ліва притока р.Тетерів, 93 км,Іршанське водосховище, питний в/з смт. Нова Борова	28.04.2020	11	45	0,006	10,72	25	0,19	24,53	2,48	0,262	0,040
	17.03.2021	1	51	0,012	13,60	35	0,16	26,31	2,64	0,262	0,072
	8.04.2021	6	42	0,024	12,48	35	0,25	31,56	3,12	0,250	0,064
р.Ірша, ліва притока р.Тетерів, 31 км від гирла питний в/з м. Малин	28.04.2020	12	86	0,010	11,20	30	0,22	26,28	2,64	0,287	0,104
	17.03.2021	3	102	0,018	13,76	35	0,40	28,34	2,80	0,350	0,112
	8.04.2021	6	90	0,029	12,80	40	0,23	25,24	2,72	0,338	0,304
р.Возня, права притока р.Ірша,8 км, питний в/з м. Малин	28.04.2020	13	26	0,009	10,00	35	0,15	24,53	2,56	0,412	0,072
	17.03.2021	2	42	0,020	12,64	35	0,23	26,31	2,56	0,450	0,096
	8.04.2021	5	29	0,017	12,24	40	0,21	27,35	2,72	0,475	0,118
р.Гнилоп'ять, права притока р.Тетерів,59 км, питний в/з м.Бердичева	23.04.2020	13	48	0,014	10,88	35	0,30	33,29	3,20	0,232	0,064
	10.03.2021	1	51	0,018	11,84	40	0,30	32,64	3,20	0,295	0,088
	14.04.2021	6	43	0,014	11,52	45	0,22	33,05	3,04	0,262	0,083